

Budapest Környéki Törvényszék mellett működő
Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bíróság
Fgy.Vh.11/2023/34.

Végzés

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: III/ 0 3 3 7 4 - 0 / 2024		
Érkezett: 2024 OKT 11.		
Érkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @	☐ EGYÉB:
Példány: 5	Melléklet:	Kezelőiroda: 38

A Budapest Környéki Törvényszék mellett működő Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bíróság dr. [REDACTED] önálló bírósági végrehajtó ellen a [REDACTED] [REDACTED] által képviselt Magyar Bírósági Végrehajtói Kar részéről 2023. augusztus 31. napján kelt és a Budapest Környéki Törvényszék mellett működő Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bírósághoz 2023. szeptember 1. napján érkezett, valamint a [REDACTED] által képviselt Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Elnöke részéről 2023. szeptember 20. napján kelt és a Budapest Környéki Törvényszék mellett működő Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bírósághoz 2023. szeptember 22. napján érkezett feljelentése alapján indult fegyelmi eljárást

felfüggeszti.

Kezdeményezi, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 267. § (4) bekezdése ellentétes az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésével (jogállamiság és az abból levezetett jogbiztonság elve), **XXVIII. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes eljáráshoz, a **XXVIII. cikk (7) bekezdés** szerinti jogorvoslathoz való joggal. Kéri, hogy az **Abtv. 41. § (1) bekezdése** alapján **semmisítse azt meg és az Abtv. 45. § (2) bekezdése** alapján **tiltsa meg annak alkalmazását.****

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A fegyelmi bíróság előtt folyamatban lévő ügyben a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti hatósága (a továbbiakban: Hatóság) elnöke és Magyar Bírósági Végrehajtói Kar hivatali szervének vezetője feljelentést tett fegyelmi vétség elkövetése miatt, melyben az önálló bírósági végrehajtóval szemben a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (továbbiakban: Vht.) 267.§ (4) bekezdésében a fegyelmi vétség jellegére tekintettel kötelezően alkalmazandó pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

Az Alaptörvény 28. cikkének első mondata ([a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik]) az állam (a bíróságok) kötelezettségévé tette, hogy az alapjogokat a magánjog alanyai közötti viszonyokban is érvényre juttassa. Emellett természetesen a jogalkotó feladata az Alaptörvényben foglalt jogok érvényesítése a normaalkotási tevékenysége során, de amint a magánjogi jogszabályoknak meg kell felelniük az Alaptörvényben foglaltaknak, úgy a magánjogi jogalanyokra is – közvetett módon – kihat az Alaptörvény normatartalma, a valódi alkotmányjogi panasz intézményén és a rendes bíróságok alkotmánybírósági határozatokra alapított joggyakorlatán keresztül.

A Vht. 267.§ (1) és (4) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik: a fegyelmi vétséget elkövető végrehajtóval szemben kiszabható fegyelmi büntetések a következők:

(1) bekezdés

- a) figyelmeztetés,
- b) írásbeli megrovás,
- c) a jövőbeni tisztségviseléstől meghatározott ideig történő eltiltás,
- d) a kari tisztségtől való megfosztás,
- e) 20 000 000 forintig terjedő pénzbírság,
- f) hivatalvesztés.

(4) bekezdés

Ha a fegyelmi vétség a végrehajtó pénzkezelésére vagy díjszabására vonatkozó szabályok megsértésével valósult meg, pénzbüntetést alkalmazni kell.

A Vht. 2015. szeptember 1. napjától hatályos 234/A § -a kimondja, hogy a miniszter a kinevezés lejártát megelőzően a végrehajtó által előterjesztett kérelem alapján további hét évre megállapítja a szolgálat folyamatosságát a kinevezési feltételek fennállása esetén, ha a kinevezését követően a végrehajtót legfeljebb kettő alkalommal sújtották jogerősen fegyelmi büntetéssel, és azok közül legfeljebb egy volt súlyosabb figyelmeztetésnél, de egyik sem volt súlyosabb írásbeli megrovásnál. A jelenleg hatályos szövegállapot szerint

(234/A. § 1) bekezdés) a Hatóság elnöke a végrehajtó által előterjesztett kérelem alapján – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – további hét évre megállapítja a szolgálat folyamatosságát, ha

a) a kinevezését vagy szolgálata folyamatosságának megállapítását követően a végrehajtót legfeljebb kettő alkalommal sújtották jogerősen fegyelmi büntetéssel, amelyek közül legfeljebb egy volt súlyosabb figyelmeztetésnél, de egyik sem volt súlyosabb írásbeli megrovásnál,

b) a kérelem benyújtásáig, a kérelem előterjesztésének évében, és az azt megelőző két év alatt a végrehajtót legfeljebb három alkalommal kötelezte a bíróság pénzüsszeg 217/B. § szerinti megfizetésére,

c) a kinevezését vagy szolgálata folyamatosságának megállapítását követően a végrehajtót legfeljebb kettő alkalommal sújtották bírsággal a szakmai beszámolóval kapcsolatos kötelezettség megszegése miatt, és

d) a végrehajtó a 241/B. § szerinti szakmai továbbképzési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett.

A Vht. 267.§ (4) bekezdése a jogállamiság és az abból levezetett jogbiztonság sérelmét, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozza.

A tisztességes eljáráshoz való jog az Alaptörvényben biztosított abszolút jellegű alapjog, mely kiemelt jelentőséggel bír. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint védendő alapjogi érték. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás

[24]]. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható {3031/2017. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [61]}. Az Alkotmánybíróság ugyanis már a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban hangsúlyozta, hogy az alapjogok korlátozásának azok lényeges tartalma a határa. Valamely alapjog lényeges tartalmát pedig „az a korlátozás sérti, amely – valamely más alapvető jog vagy alkotmányos cél érdekében – nem elkerülhetetlenül szükséges, továbbá, ha szükséges is, a korlátozás által okozott jogsérelem az elérni kívánt célhoz képest aránytalan” (ABH 1998, 91, 98). Magyarországon az érintett alapjog a jogállami rendszer megalapozásakor, az 1989. évi XXXI. törvénnyel megalkotott, tartalmilag új Alkotmány révén vált a jogrendszer részévé.

Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálendő alkotmányjogi kérdésekben felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]; korábban: 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [41]}.

A tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos érvényesülése úgy valósul meg, ha a jogszabályok az anyagi igazság érvényre juttatására alkalmasak, amely tehát nem kizárólag eljárási garanciák biztosítását (bírószághoz fordulás joga, a tárgyalás tisztessége (igazságossága), a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, az ésszerű időn belüli elbírálás követelménye, a fegyverek egyenlősége, jog az indokolt bírói döntéshez, jogorvoslathoz való jog stb), hanem azt a kívánalmat is magában hordozza, hogy a szankcióról döntő bíróság a büntetés kiszabása során ténylegesen mérlegelhessen, a jogsérelem súlyához igazodó joghátrányról dönthessen, lehetőséget kapjon a büntetés egyéniesítésére, amelyet kizár a kötelezően alkalmazandó egyféle büntetési nem. Nem oldja fel a problémát az sem, hogy a bíróság a pénzbírság összegének meghatározása során nincs kötve a feljelentésben indítványozott mértékhez, mivel a pénzbüntetés ténye önmagában azzal a jogkövetkezménnyel jár a Vht. 234/A.§ (1) bekezdés a.) pontja alapján, hogy az önálló bírósági végrehajtó szolgálatának folyamatosságát nem állapítja meg a Hatóság elnöke újabb 7 évre. A büntetéskiszabási elveknek - a büntetési tételkeret, a büntetési cél szem előtt tartása, a cselekmény társadalomra veszélyességének figyelembe vétele, a bűnösség fokának figyelembe vétele, egyéb súlyosító és enyhítő körülmények szerepe – a fegyelmi vétség elkövetése miatti fegyelmi büntetés kiszabása során is érvényre kell jutniuk. Amennyiben a fegyelmi bíróság nem értékelheti fenti szempontokat, így különösen a fegyelmi vétséggel okozott valós érdeksérelem súlyát - melynek során nem maradhat figyelmen kívül az a tényleges szankció (hivatalvesztés), amivel a bármely csekély tárgyi súlyú, anyagi hátrányt nem okozó, de pénzkezeléssel és díjszabásra vonatkozó szabály megsértésével elkövetett fegyelmi vétséget a jogszabály sújtani rendeli - sérül a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos jog. Ez még akkor is igaz, ha a magyar igazságszolgáltatási rendszer részeként közhatalmat gyakorló önálló bírósági végrehajtóval szemben a társadalom szigorúbb szakmai és etikai követelményrendszert támaszt. Amennyiben egységes retorzió jár minden vétségért, nem tölti be a büntetés a visszatartó funkcióját sem.

A jogorvoslathoz való jog tartalmát tekintve az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belül magasabb szervhez fordulás jogát jelenti szervezeti szinten. Ez megköveteli, hogy a jogalkotó tényleges és hatékony jogorvoslatot biztosítson a döntéssel szemben. „A tényleges és hatékony jogorvoslat akadályát képezheti akár a részletszabályok hiánya vagy jellege, ami miatt a jogorvoslat formálissá válik (például mert nem biztosított, hogy az érintett tudomást szerezzen a döntésről, az eljárási határidők rövidsége ellehetetleníti a jogorvoslat érdemi kezdeményezését stb.). Minden jogorvoslat lényegi eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát.” {23/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 182, 186, elsőként megerősítve: 3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]}. A fegyelmi felelősségre vonás fórumrendszere ugyan lehetővé teszi a rendes jogorvoslat igénybevételét, a jogszabályi rendelkezés nem enged választást a büntetések közül a másodfokon eljáró fegyelmi bíróság számára sem, így nem tudja a fegyelmi vétség súlyával arányban állóan orvosolni a valódi jogsérelmet, ami a jogorvoslathoz való jog kiüresítését eredményezi.

A fegyelmi bíróság előtt folyamatba tett ügyben konkrétan megállapítható, hogy a fegyelmi eljárás - egyebek mellett - a végrehajtó pénzkezelésére vagy díjszabására vonatkozó szabályok megsértése miatt indult. A bíróság ezért eljárásában köteles alkalmazni a Vht. 267. § (4) bekezdésére figyelemmel a Vht. 267. § (1) bekezdés e.) pontjában nevesített szankciót, így a törvény alapján köteles pénzbüntetést alkalmazni. A büntetés neme tekintetében az eljáró bíróság mérlegelési joga törvény által kizárt. A Vht. 234/A. §-ára is figyelemmel a bíróság döntése szükségszerűen a végrehajtó hivatalának elvesztését eredményezi. Jelen esetben nem hagyható figyelmen kívül, hogy a szankció jellege és súlya alapján teljesülnek az Engel-kritériumok, [*Engel és társai kontra Hollandia*, no. 5100/71; 5101/71; 5102/71; 5354/72; 5370/72, §§ 82-83] így a büntetőeljárásra vonatkozó fokozott eljárási garanciáknak kell érvényesülniük (ideértve a kettős értékelés tilalmát), függetlenül attól, hogy a nemzeti jog nem büntetőeljárásként szabályozza a fegyelmi eljárást.

Fentiekre tekintettel megállapítható, hogy az eljáró bíróságnak az ügyben nincs lehetősége a szankció egyediesítésére, az egyéni körülmények figyelembe vételére, mivel a jövőbeli de facto hivatalvesztés – a pénzbüntetés kötelező alkalmazása miatt – a fegyelmi eljárás tárgyát képező cselekmény súlyára, a felróhatóság vagy bűnösség fokára való tekintet nélkül beáll. Az eljáró bíróság a törvény kötelező, mérlegelést nem tűrő előírásai alapján nem tehet eleget az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdéséből fakadó kötelezettségének, mely szerint az alapjogok korlátozása a szükségességi-arányossági teszt szerint történhet, az eljáró bíróság a szankció szükségességét és annak arányosságát sem mérlegelheti érdemben, a pénzbüntetés mellőzésére semmilyen körülmények között sincs lehetősége, így a de facto hivatalvesztés büntetés is szükségszerű következmény.

A fegyelmi bíróság a fentiek alapján az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során az alkalmazandó jogszabály alaptörvény-ellenességét észlelte, ezért az Abtv. 25.§ (1) bekezdése szerint – a fegyelmi eljárás felfüggesztése mellett / (Pp. 126.§ (1) bekezdés b.) pont/ – kezdeményezi a Vht. 267.§ (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint megsemmisítését, és alkalmazhatóságának megtiltását.

a fegyelmi bíróság elnöke

szakúlnök

szakúlnök

láirásban akadályozott szakúlnökök helyett:

a fegyelmi bíróság elnöke

